Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d. : 14-11-2023
Registratiekenmerk : 202351799
Gemeentebladnr. : 2023/91
Afdeling opsteller : Financiën en control
Naam opsteller :
Bereikbaar onder :
Portefeuillehouder : Jaimy van Dijk
Raadsvergadering d.d. : 12-12-2023
Uiterlijke datum : Uiterste datum 12-12-2023
Motivatie datum: de legesverordening dient vóór 1 jan. 2024 te worden vastgesteld.

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

Verordening op de heffing en invordering van leges en werken voor derden gemeente Brunssum 2024

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding: Voordat leges kunnen worden geheven moet de verordening worden vastgesteld door de raad. In de Gemeentewet is bepaald dat door gemeenten geen winst mag worden gemaakt bij de heffing van leges. De legestarieven moeten, met andere woorden, zodanig zijn dat de geraamde opbrengsten niet hoger zijn dan de geraamde lasten. Om inzicht te houden in de mate van kostendekkendheid van de Legesverordening, moet jaarlijks een kostenonderbouwing van de legestarieven worden gemaakt.

b. Huidige situatie/probleemstelling
Als de legesverordening niet tijdig wordt vastgesteld kunnen de tarieven niet per 1 januari 2024 ingaan. De legesverordening 2024 is gebaseerd op de Omgevingswet die op 1 januari 2024 in werking treedt.

3. **Gewenste situatie (WAT?**

a. Wat willen we bereiken? Doelstelling van legesheffing is de vergoeding van gemeentelijke diensten. Via dit voorstel wordt uw college geïnformeerd over de geactualiseerde kostenonderbouwing (kosten en baten afkomstig uit de begroting 2024) en kostendekkendheid van de legestarieven 2024.

b. Kaders
    1. eerdere besluitvorming (BBV nr.). Er is geen eerdere besluitvorming.
    2. traject tot dusverre. Er is geen voortraject.
    3. rol/ bevoegdheden college van B en W. Het college wordt gevraagd in te stemmen met het voorstel, de raad stelt de verordening vast.
    4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)

    De invorderingswet 1990 en artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdeel b van de Gemeentewet.
    Gemeentewet(artikel229b)
    Programmabegroting 2024
    Model kostenonderbouwing leges Omgevingsvergunning van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten
    Model kostenonderbouwing leges Algemene dienstverlening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (NVVB/VNG)
    Omgevingswet
    Wet kwaliteitsborging

    5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?. Het genereren van inkomsten door middel van het heffen van leges past binnen de strategische visie.
    6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen. Leges opbrengsten zijn geraamd in de programmabegroting 2024.

c. Argumenten en overwegingen
De leges en de tarieven werken voor derden worden geïndexeerd met 3,1 %, zie ook onderdeel Beleid en tariefstelling van de paragraaf lokale heffingen van de programmabegroting 2024. Er zijn ook tarieven die wettelijk zijn vastgesteld.

In de legesverordening zijn de wijzigingen in de tekst van hoofdstuk 1 en 3 en de gewijzigde bedragen in rood aangegeven.

Wijzigingen legesverordening 2024

De legesverordening 2024 is gebaseerd op de Omgevingswet (Ow) en de Wkb die op 1 januari 2024 inwerking treden. Wat voorheen titels waren zijn in de nieuwe verordening hoofdstukken geworden. De artikelen sluiten inhoudelijk en qua nummering zoveel mogelijk aan bij de nieuwe modelverordening van VNG. Omdat de inhoud in hoofdstuk 1 en 2 afwijkt van de legesverordening 2023 is alleen een kolom met de tarieven 2024 opgenomen.

Vanuit de Eerste kamer zijn er kritische vragen gesteld aan Minister de Jonge over de invoering van de Ow en Wkb per 1 jan. 2024. Mocht de Ow niet in werking treden per 1 jan. a.s. dan dient hoofdstuk 2 van de legesverordening 2024 vervangen te worden door de oude tekst van Titel 2 uit de legesverordening 2023 met geïndexeerd bedragen (3,1%). Om dit mogelijk te maken zijn art. 11 en 12 in de legesverordening uitgebreid.

Wijzigingen Hoofdstuk 1

Het bedrag voor leges BRP (art. 1.15 en 1.16.1) is gelijkgesteld aan het wettelijke tarief voor een uittreksel uit de burgerlijke stand (1.8.2) . Hiervoor is gekozen omdat het om eenzelfde soort document gaat.

Wijzigingen Hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet

Onder Ow is er een knip tussen bouwtechnische deel (art. 2.5)en omgevingsdeel (art. 2.6).

De hoogte van de tarieven per staffeling bouwkosten is opnieuw bekeken. In de oude verordening lagen de hoogste tarieven bij de hoogste bouwkosten. In de verordening 2024 is de druk evenwichtiger verdeeld en is meer aansluiting gezocht bij de ons omringende gemeenten.

De omzetting van de “bestaande verordening” naar de Ow/Wkb is in principe beleidsneutraal. Onder de Ow is er een knip tussen bouwtechnische deel (art. 2.5) en ruimtelijk deel (art. 2.6) aangebracht. Deze onderdelen bij elkaar opgeteld komen grotendeels uit op de legesbedragen van de verordening 2023.

Samen met de Ow wordt ook op 1 januari 2024 de 1e fase van Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) (deels) ingevoerd. In tegenstelling tot het oorspronkelijk plan heeft minister Hugo de Jonge op 24 oktober 2023 de 1e Kamer namenlijk laten weten dat de Wkb per 1 januari 2024 alleen voor nieuwbouw activiteiten vallende onder gevolgklasse 1 in werking treedt. Voor bouwactiviteiten aan bestaande bouwwerken, vallende onder gevolgklasse 1 treedt de Wkb niet eerder dan 1 januari 2025 in werking. Voor bouwactiviteiten die onder gevolgklasse 2 en 3 treedt de Wkb pas over enkele jaren in werking.

Het vergunningstelsel voor de bouwactiviteit (bouwtechnische deel) wordt dus als gevolg van de Wkb de komende jaren in fases geprivatiseerd, dit gekoppeld aan een systeem van kwaliteitsborging door een private partij. Voor het geprivatiseerde deel zal de gemeente geen leges meer ontvangen. Wel zal de gemeente hiervoor in de plaats een bouwmeldingen systeem moeten inrichten én blijft nog steeds toezicht nodig op lopende vergunningstrajecten die vóór 1 januari 2024 zijn aangevraagd. Voor de bouwactiviteiten die nog niet onder Wkb vallen, blijft de gemeente verantwoordelijk voor de bouwtechnische- toetsing en vergunningverlening. De Wkb ziet dus niet op de vergunningplicht voor de omgevingsplan activiteit (ruimtelijk deel). De gemeente blijft hiervoor verantwoordelijk, voor zover deze activiteit niet vergunningvrij is.

De Omgevingswet besteedt veel aandacht aan vooroverleg en participatie. Zo is het inrichten van een Omgevingstafel bijvoorbeeld een nieuw instrument om hier in de praktijk invulling aan te geven. Om legesheffing voor het voeren van vooroverleg, met een mogelijkheid tot verrekening, mocht het vooroverleg leiden tot een formele vergunningaanvraag, mogelijk te maken is het nieuwe artikel 2.4 geïntroduceerd.

De duurzaamheidsparagraaf (was 2.5.6 in 2023) is in 2024 uit de verordening gehaald. Dit onderdeel was tijdelijk, de BENG norm (Bijna Energie Neutraal Gebouw) is ingevoerd.

Vanaf de inwerkingtreding van de Ow is het weer toegestaan om voor de Omgevingsplanactiviteit milieubelastende activiteiten (de vroegere milieuvergunning) leges te heffen. Dit is in het verleden afgeschaft, maar nu weer ingevoerd. (zie paragraaf 2.5). De uitvoering van dit vergunningenstelsel is overigens als basistaak belegd bij de Regionale uitvoeringsdienst Z-Limburg. Voor Brunssum gaat het maar om een zeer beperkt aantal vergunningen per jaar.

Een aantal artikelen uit het modelverordening van de VNG zijn niet overgenomen, omdat hiervoor in Brunssum momenteel geen vergunningplicht geldt. Deze (lege) artikelen zijn dan voor de toekomst gereserveerd.

Stikstof en geluid zijn actuele thema's. Bij verschillende omgevingsplanactiviteiten dienen steeds vaker onderzoeksrapporten op het gebied van stikstof en geluid te worden beoordeeld, hiervoor zijn in artikel 2.46 en 2.49 nieuwe legestarieven geïntroduceerd.

<u>Kostenonderbouwing legestarieven</u>

De basis voor de kostenonderbouwing van de legestarieven zijn de cijfers uit de gemeentelijke begroting van 2024. Uit de begroting zijn alle kosten gedestilleerd die door de gemeentelijke organisatie worden gemaakt voor het verlenen van een vergunning, vrijstelling of ontheffing waarvoor een tarief is opgenomen in de legesverordening én die juridisch gezien mogen worden doorberekend aan de klant. Daarnaast zijn de in 2024 verwachte baten en legesinkomsten meegenomen.

De gemeente Brunssum streeft naar maximale kostendekkendheid. Jaarlijks worden de leges steekproefsgewijs vergeleken met vergelijkbare gemeenten binnen en buiten de regio en voor wat betreft de bouwleges ook specifiek met de benchmark zoals deze jaarlijks door de Vereniging Eigen Huis wordt gepubliceerd. Voor wat betreft de hoogte van de tarieven, horen we landelijk tot de middenmoot. Binnen de regio en t.o.v. vergelijkbare gemeenten lopen we in de pas. Een deel van de legestarieven uit Hoofdstuk 1 en Hoofdstuk 3 van onze legesverordening ("Algemene dienstverlening" respectievelijk "Tarieven die vallen onder de Europese dienstrichtlijn) wordt overigens van rijkswege bepaald, deels dienen deze legesinkomsten te worden afgedragen aan het rijk (o.a. reisdocumenten) en dienen kostendekkend te zijn.

d. Opties en keuze. Voorgesteld wordt de leges met 3,1% te indexeren met uitzondering van de wettelijk vastgestelde tarieven.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2023/91
Afdeling : Financiën en control
Registratiekenmerk : 202351799

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2023/91;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 14 nov. 2023, afdeling Financiën en control ;

Besluit:
1. De verordening op de heffing en invordering van leges en werken voor derden gemeente Brunssum 2024 |(registratienr. 202357229) vast te stellen;
2. De kostenonderbouwing voor de legestarieven 2024 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad vernoemd,

Voorzitter Griffier